

SYSTEM CERTYFIKACJI POLSKIEGO TOWARZYSTWA PSYCHOLOGICZNEGO

I. Zasady ogólne

1. Imienny Certyfikat Polskiego Towarzystwa Psychologicznego potwierdzający kompetencje, wiedzę i umiejętności w obszarach szczegółowych psychologii stosowanej mogą uzyskać osoby, które:
 - a. Spełniają kryteria wskazane w statucie Polskiego Towarzystwa Psychologicznego
 - b. Posiadają pełne magisterskie wykształcenie psychologiczne uzyskane w modelu kształcenia jednolitego lub w modelu 3 + 2 gdzie zarówno studia licencjackie, jak i magisterskie ukończone były na kierunku psychologia. Wyłączeniem od tej reguły mogą być szczególne dopuszczenia wskazane w opisach zasad dotyczących sposobu uzyskiwania poszczególnych certyfikatów
 - c. Są członkami Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Wyłączeniem od tej reguły mogą być szczególne dopuszczenia wskazane w opisach zasad dotyczących sposobu uzyskiwania poszczególnych certyfikatów
 - d. Przestrzegają Kodeksu Etycznego Psychologa Polskiego Towarzystwa Psychologicznego
 - e. W swojej praktyce posługują się wyłącznie metodami o udowodnionej naukowej skuteczności. Metody eksperymentalne, oraz te o niejasnym statusie naukowym (w procesie potwierdzenia) stosują wyłącznie w sytuacjach w których spodziewana korzyść dla odbiorcy uzasadnia podjęcie ryzyka i są jednocześnie gotowi uzasadnić ich zastosowanie w danej sytuacji praktycznej. Metod takich nie wolno stosować jako podstawowego narzędzia pracy. Niedopuszczalne jest stosowanie metod co do których istnieje uzasadnione naukowe podejrzenie ich nieskuteczności, niskiej skuteczności i efektywności lub szkodliwości
 - f. Nieustannie aktualizują swoją wiedzę dotyczącą obszaru wskazanego w certyfikacji, oraz zaznajamiają się z postępami i rozwojem psychologii jako dziedziny nauki.
 - g. W przypadku wątpliwości co do naukowego uzasadnienia stosowanych przez kandydata do certyfikatu metod pracy, lub nabytego przez niego wykształcenia ciężar dowodu spoczywać będzie na kandydacie, a w sytuacji rekomendowania przyznania certyfikatu Zarządowi Głównemu na odpowiedniej rekomendującej komisji certyfikacyjnej

II. Poziomy organizacyjne certyfikacji

Ze względów organizacyjnych, biorąc pod uwagę konieczność dostosowania nowego systemu certyfikacyjnego do warunków zastanych, związanych z funkcjonującymi już systemami certyfikacyjnymi, oraz koniecznością wdrożenia nowych obszarów poddawanych certyfikacji proponowany jest zamieszczony poniżej schemat podziału certyfikacji imiennych. Wszystkie

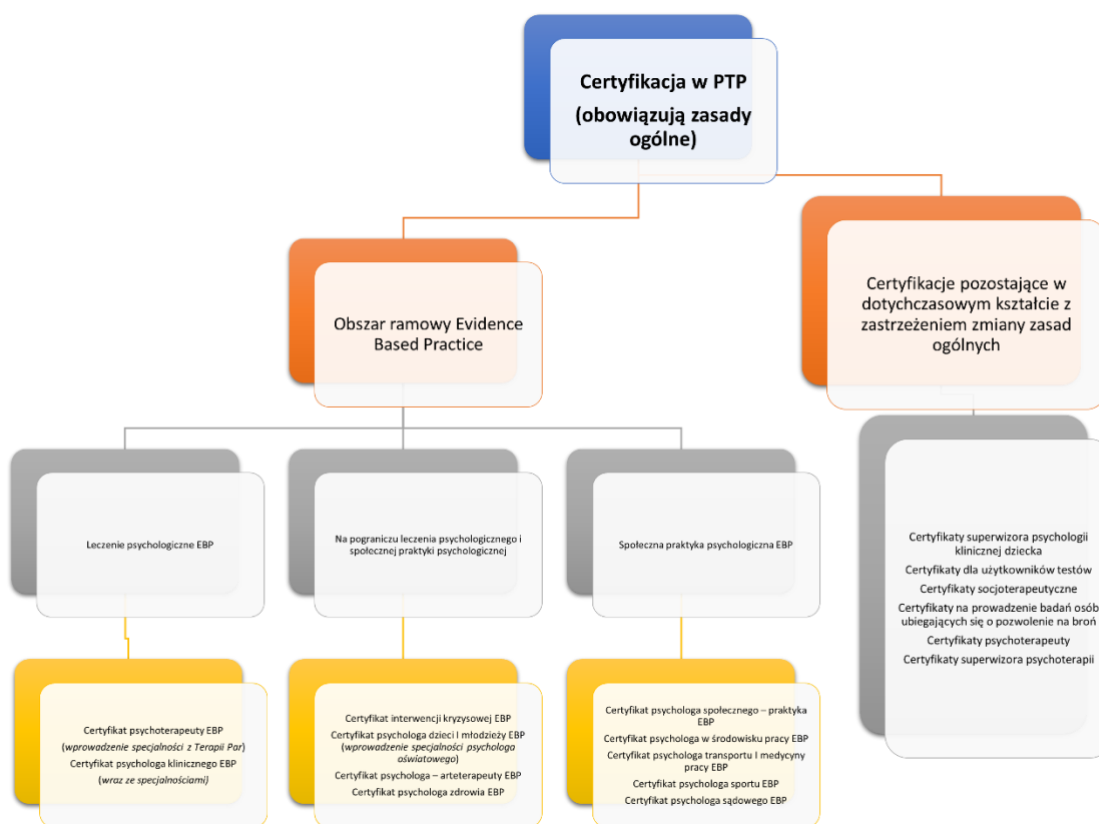
certyfikacje, niezależnie od umiejscowienia na mapie podziału organizacyjnego oparte być muszą na wskazanych w punkcie I. zasadach ogólnych.

1. Ścieżki certyfikacyjne, których struktura organizacyjna i funkcjonalna pozostaje bez zmian (z zastrzeżeniem punktu I.):
 - a. Certyfikaty superwizora psychologii klinicznej dziecka
 - b. Certyfikaty dla użytkowników testów
 - c. Certyfikaty socjoterapeutyczne
 - d. Certyfikaty na prowadzenie badań osób ubiegających się o pozwolenie na broń
 - e. Certyfikaty psychoterapeuty
 - f. Certyfikaty superwizora psychoterapii
2. Wprowadza się nowy ramowy obszar certyfikacji – certyfikacja praktycznych kompetencji i umiejętności w oparciu i z poszanowaniem zasad Evidence Based Practice (dalej też zamiennie pod skrótem EBP)
3. W ramach obszaru ramowego wyróżnia się subobszar Leczenia Psychologicznego (psychological treatment) EBP i subobszar Psychologicznej Praktyki Społecznej EBP
4. Niektóre z wdrożonych na mocy niniejszego dokumentu, lub proponowanych w przyszłości certyfikacji szczegółowych spełniać mogą kryteria obu subobszarów EBP – zarówno Psychologicznej Praktyki Społecznej, jak i Leczenia Psychologicznego
5. W obszarze certyfikacji szczegółowej tworzone będą subspecjalizacje wskazujące na dodatkowe kompetencje osób certyfikowanych wykraczające poza poziom podstawowy, a których uzyskanie wiązać się będzie dla osób certyfikowanych z koniecznością spełnienia dodatkowych kryteriów wskazanych w wymaganiach dotyczących uzyskania certyfikatu
6. Wprowadza się następujące obszary certyfikacji szczegółowej i rodzajów certyfikatów imiennych w obszarze EBP:
 - a. Subobszar Leczenia Psychologicznego (Psychological Treatment)
 - i. Certyfikat psychoterapeuty Evidence Based Practice z jednoczesnym wprowadzeniem dodatkowej specjalności szczegółowej w zakresie Terapii Par
 - ii. Certyfikat psychologa klinicznego EBP ze specjalnościami w zakresie chorych z zaburzeniami psychicznymi, chorych somatycznie, dzieci i młodzieży, neuropsychologii
 - b. Subobszar Psychologicznej Praktyki Społecznej
 - i. Certyfikat psychologa społecznego – praktyka EBP
 - ii. Certyfikat psychologa pracy i organizacji EBP
 - iii. Certyfikat psychologa transportu i medycyny pracy
 - iv. Certyfikat psychologa sportu EBP
 - v. Certyfikat psychologa sądowego EBP
 - c. Spełniające kryteria obu subobszarów
 - i. Certyfikat interwencji kryzysowej EBP
 - ii. Certyfikat psychologa dzieci i młodzieży EBP z jednoczesnym wprowadzeniem szczegółowej specjalności oświatowej
 - iii. Certyfikat psychologa – arteterapeuty EB
 - iv. Certyfikat psychologa zdrowia EBP

III. Poziomy merytoryczne/kompetencyjne certyfikacji w obszarze EBP – I i II stopień

1. Certyfikacja w ramowym obszarze merytorycznym EBP opiera się na dwóch poziomach kompetencyjnych. Rozróżnia się certyfikaty pierwszego i drugiego stopnia.
 - a. Certyfikat pierwszego stopnia stanowi potwierdzenie wiedzy, kompetencji i umiejętności do samodzielnej pracy w danym obszarze
 - b. Certyfikat drugiego stopnia stanowi potwierdzenie wiedzy, kompetencji i umiejętności pozwalających dodatkowo na egzaminowanie i opiniowanie kandydatów do uzyskania certyfikatu pierwszego stopnia, określanie zakresu niezbędnych w danym obszarze certyfikacyjnym wiedzy i umiejętności stanowiących profil kompetencyjny kandydata do uzyskania certyfikatu, opiniowania programów szkoleniowych i rekomendowania ośrodków pracy z danego obszaru, opiniowania projektów badawczych i społecznych dotyczących danego obszaru, oraz potwierdza kompetencje w zakresie wspomagania w pracy i rozwoju osób starających się o certyfikat
2. W ramach certyfikacji z zakresu psychoterapii EBP, oraz psychologii klinicznej EBP certyfikat drugiego stopnia równoważny jest z certyfikatem superwizorskim.

IV. Organizacyjny schemat ramowy certyfikacji w PTP

V. Zasady wspólne dla obszaru EBP

1. Model badacz – praktyk. W celu zbliżenia dziedzin badawczych i teoretycznych z praktyką psychologiczną, oraz zakładając, że osoby stosujące w praktyce oddziaływania psychologiczne powinny działania te realizować w oparciu o aktualną i rzetelną wiedzę psychologiczną podstawowym modelem kompetencyjnym dla każdej osoby starającej się o certyfikat w obszarze ramowym EBP jest model badacza – praktyka. Oznacza, to, że każda z osób uzyskujących certyfikat w tym obszarze powinna odznaczać się (poza kompetencjami praktycznymi) umiejętnościami związanymi z analizą publikacji naukowych, znajomością nowoczesnej psychologicznej metodologii badawczej, potrafić trafnie ocenić jakość i rzetelność publikacji naukowych w swoim obszarze certyfikacyjnym, oraz być zdolna co najmniej zaplanować i uzasadnić na podstawie aktualnej wiedzy model badawczy służący poszerzeniu wiedzy z tego obszaru.
2. Certyfikaty w obszarze EBP oparte będą na podwójnej zasadzie modułowości. Oznacza to po pierwsze możliwość szkolenia się przez kandydatów do certyfikacji w zakresie dowolnych podejść, szkół, metod, narzędzi, technik itp. pod warunkiem, że szczegółowe zakresy tematyczne wskazane w profilu kompetencyjnym dla danego obszaru zostaną wypełnione, oraz że wypełni w ten sposób wymagane kryteria godzinowe. Dopuszczone będą przy tym jedynie te podejścia i metody, które spełniają kryteria związane z ich naukowo potwierdzonym uzasadnieniem i skutecznością. Po drugie, że nabyty przez kandydata do certyfikatu zasób wiedzy i umiejętności pozwoli mu na praktyczne stosowanie zasady dopasowania wybieranej metody pracy do odbiorcy usług psychologicznych i jego potrzeb, oraz stosowanie wobec niego metod pracy cechujących się wysoką skutecznością, efektywnością i wiarygodnością naukową
3. W związku z powyższym osoby certyfikowane przez PTP w obszarze ramowym EBP zobowiązują się do udzielania pomocy i wsparcia tylko z poszanowaniem zasad dopasowania metody do odbiorcy (nie odbiorcy do metody), oraz nie prowadzenia pomocy i wsparcia w sytuacji niemożności zastosowania przez niego metod o wysokiej wiarygodności, skuteczności i efektywności w danej sytuacji i w odniesieniu do danego odbiorcy
4. Certyfikaty EBP przyznawane będą osobom posiadającym szeroki zakres wiedzy i kompetencji praktycznych w danym obszarze certyfikacyjnym pozwalające im na swobodne i adekwatne do sytuacji zastosowanie odpowiednich technik, narzędzi i rozwiązań opartych o ogólne umiejętności stosowania psychologii w praktyce.
5. Każda osoba certyfikowana w obszarze Leczenia Psychologicznego posiadać powinna podstawowy zakres wiedzy i umiejętności z zakresu Psychologicznej Praktyki Społecznej. Każda osoba certyfikowana w obszarze Społecznej Praktyki Psychologicznej posiadać powinna podstawowy zakres wiedzy i umiejętności z zakresu Leczenia Psychologicznego.
6. Osoby posiadające certyfikat z obszaru EBP będą zobowiązane do uczestnictwa w procesie kształcenia ustawicznego i podnoszenia swoich kwalifikacji na podstawie zasad określonych w kryteriach nadawania certyfikatów dla poszczególnych obszarów. Zasady odnawiania certyfikatów związane będą przede wszystkim z wypełnieniem kryteriów dotyczących kształcenia ustawicznego i podnoszenia kwalifikacji.

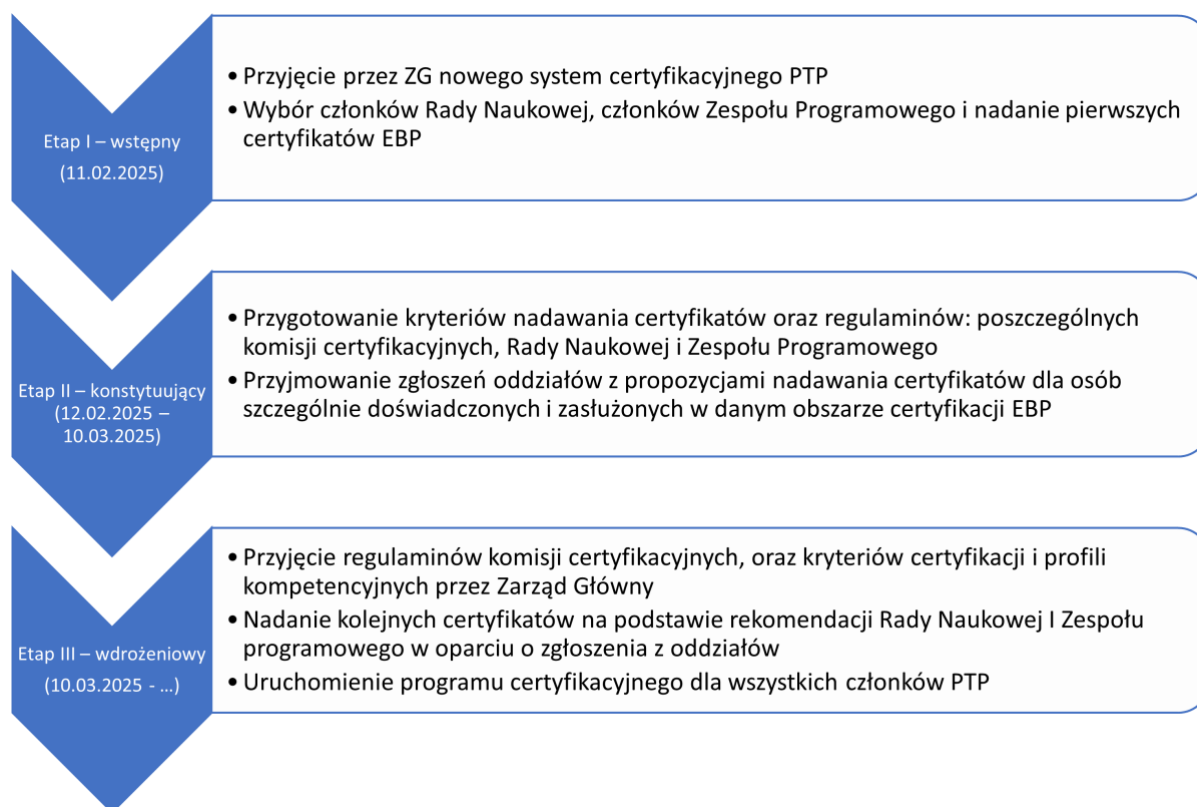
VI. System certyfikacyjny w działaniu

1. Powołuje się Radę Naukową Certyfikacji EBP. W skład rady wchodzi osoby o uznanym i niekwestionowanym dorobku naukowym w dziedzinie psychologii stosowanej, metodologii i badań podstawowych. Zadaniem rady będzie współkształtowanie i nadzór merytoryczny dotyczący podstawowych zasad certyfikacyjnych oraz wymogów certyfikacyjnych, opiniowanie programów szkoleniowych, opiniowanie w sytuacjach kontrowersyjnych poszczególnych metod, technik i podejść wykorzystywanych w ramach danego obszaru certyfikacyjnego. Rada Naukowa pracować będzie nad konstrukcją listy akceptowanych i rekomendowanych metod i technik oddziaływania w obszarach certyfikacji EBP. W radzie naukowej zasiada dodatkowo dwóch przedstawicieli Zarządu Głównego PTP.
2. Powołuje się Zespół Programowy składający się z osób uzyskujących certyfikaty z nadania w pierwszym rzucie przyznawanych certyfikatów. Zespół programowy w porozumieniu z Radą Naukową i zgodnie z jej wskazówkami, oraz we współpracy z Komisją Prawno – Etyczną PTP przygotowuje szczegółowe modele kompetencyjne dla każdego z obszarów certyfikacyjnych EBP
3. Komisja Prawno – Etyczna PTP przygotowuje szczegółowe regulaminy pracy komisji certyfikacyjnych, oraz regulamin rady naukowej. Dostosowuje regulaminy dotychczasowych komisji certyfikacyjnych do nowego systemu i przedstawia propozycje zmian do uchwalenia przez ZG.
4. Do czasu wypracowania odpowiednich własnych dokumentacji i rekomendacji dotyczących uzasadnienia naukowego stosowanych metod, technik, podejść, szkół itp. stosowane będą powszechnie wykorzystywane w tym celu zagraniczne systemy kwalifikacyjne w szczególności takie jak zawarte w rekomendacjach APA, czy NICE
5. Zasady odpłatności, ich wysokość oraz inne niezbędne regulacje finansowe związane z prowadzeniem systemu certyfikacji zostaną ustalone przez Zarząd Główny PTP po rekomendacjach w tym zakresie złożonych przez Zespół Programowy i Komisję Prawno – Etyczną w ramach przejścia z etapu II do Etapu III programu wdrożenia systemu certyfikacji
6. W obszarze pozwoleń na broń i transportu w zgodzie z przepisami prawa powszechnego nadawane będą w momencie wdrożenia wyłącznie certyfikaty II stopnia
7. Certyfikaty w obszarze EBP spełniać będą wszystkie obowiązujące prawem określone standardy Unii Europejskiej. W obszarach analogicznych spełniać będą przynajmniej minimalne wymagania systemu EuroPsy.
8. Czas ważności certyfikatów w obszarze EBP niezależnie od etapu na którym został przyznany obowiązywać będzie zgodnie z kryteriami przyznawania ustalonymi w czasie etapu drugiego i przyjętymi w czasie przejścia z etapu II do III. Przewiduje się certyfikaty stałe i czasowe. Czas obowiązywania certyfikatów zgodny będzie z podjętymi adekwatnymi uchwałami Walnego Zgromadzenia Delegatów
9. Do czasu ustalenia procedury odwoławczej w ramach ustalania regulaminów komisji certyfikacyjnych właściwym organem odwoławczym będzie Zarząd Główny PTP.
10. Sformułowanie „specjalność” można stosować zamiennie z „subsPECIALIZACJĄ”

VII. Modele kompetencyjne

Do każdego z obszarów certyfikowanych przygotowane zostaną szczegółowe kryteria formalne uzyskania certyfikatu, kryteria merytoryczne oraz profile kompetencyjne (zawierające opis zakresu niezbędnych umiejętności) osoby certyfikowanej. Kryteria te zostaną określone i przedstawione Zarządowi Głównemu do akceptacji razem z Regulaminami Komisji Certyfikacyjnych przez Zespół Programowy, a przygotowane pod nadzorem i we współpracy z Radą Naukową i Komisją Prawno – Etyczną. Dla każdego z obszarów certyfikacyjnych regulowanych przepisami prawa powszechnego kryteria te będą obejmowały co najmniej zakres warunków określonych w tych przepisach (np. – w certyfikacji z obszaru psychoterapia EBP co najmniej te wskazane w Ustawie o Ochronie Zdrowia Psychicznego).

VIII. Program wdrożenia

IX. Wyłączenia

1. W przypadku certyfikacji z zakresu psychoterapii prowadzonej na dotychczasowej ścieżce stosuje się wyłączenie zasady I.1.b dopuszczając uzyskanie certyfikatów przez osoby posiadające wykształcenie bazowe magistra pedagogiki, jak również lekarzy psychiatrów i pielęgniarki psychiatryczne.

2. W przypadku certyfikacji z zakresu psychologii sportu zachowuje się dotychczasowy trójstopniowy system certyfikowania.
3. Zarząd Główny zleca Komisji Prawno – Etycznej opracowanie zasad przejściowych w stosowaniu wyłączeń i przedstawienie ich Zarządowi w przeciągu miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszego systemu certyfikacyjnego

X. Dodatkowe poziomy certyfikacyjne dla osób niespełniających kryteriów – certyfikaty niesamodzielne

Zarząd Główny PTP przewiduje możliwość wprowadzenia certyfikatów niższego stopnia – niesamodzielnych przeznaczonych dla osób niespełniających podstawowych kryteriów w danym obszarze certyfikacyjnym w szczególności związanych z wykształceniem. Przyznanie takiego certyfikatu oznaczać będzie zobowiązanie i konieczność pracy pod nadzorem i we współpracy z osobą posiadającą certyfikat samodzielny. Propozycje wprowadzenia takich certyfikatów powinny być przedstawione Zarządowi przez Zespół Programowy wraz z adekwatnymi profilami kompetencyjnymi w terminie przewidzianym dla złożenia regulaminów i profili kompetencyjnych I i II stopnia. Przewiduje się utworzenie certyfikatu niesamodzielnego (warunkowego) w obszarze arteterapii. Nie jest możliwe utworzenie certyfikatu niesamodzielnego w obszarze psychoterapii.

XI. Przepisy wykonawcze i przejściowe

1. Zarząd Główny uznaje właściwość połączonych Komisji Prawno – Etycznej i Komisji ds. Psychoterapii PTP jako Komisji Rekomendujących w myśl art.9 punkt 6 statutu Towarzystwa do przedstawienia Zarządowi rekomendacji do nadania certyfikatów pierwszego i drugiego stopnia w obszarze EBP przedstawionych w dniu 11.02.2025
2. Zarząd Główny uprawnia Komisję Prawno – Etyczną, Komisję Psychoterapii i Komisję Oświatową PTP do przedstawienia za opinią osób posiadających odpowiedni certyfikat II stopnia w obszarze EBP do rekomendowania osób do uzyskania certyfikatu EBP I i II stopnia w czasie II etapu wdrażania systemu certyfikacyjnego. Komisje te będą właściwe w myśl art.9 punkt 6 statutu. Komisje podczas swojego postępowania w tym trybie konsultują swoje rekomendacje z właściwymi przedstawicielami Rady Naukowej.
3. Zarząd Główny przyjmuje zasady nadawania certyfikatów zawarte w niniejszym dokumencie za odpowiadające proceduralnie wypełnieniu zasady określonej w punkcie 7 artykułu 9 statutu Towarzystwa
4. Uprawnienia wskazane w punkcie 1 i 2 wygasają odpowiednio zgodnie z harmonogramem przedstawionym w punkcie VIII
5. Osoby rekomendowane do uzyskania certyfikatów w czasie trwania etapu I i II spełniać muszą co najmniej kryteria wskazane w punkcie VII, oraz posiadać dla stopnia I przynajmniej trzyletnie doświadczenie pracy we wskazanym obszarze liczone po ukończeniu właściwego szkolenia, dla stopnia II przynajmniej dziesięcioletnie doświadczenie pracy we wskazanym obszarze liczone od momentu ukończenia właściwego szkolenia
6. Punkty XI. 1-3 tracą także moc każdorazowo z chwilą powołania adekwatnych komisji certyfikacyjnych

7. Przepisy wykonawcze dotyczące nadawania certyfikatów II stopnia w obszarze Psychologia Kliniczna zostają zawieszane do momentu uzyskania ich odpowiedności względem państwowego programu specjalizacyjnego w zakresie psychologii klinicznej. Certyfikaty pierwszego stopnia z obszaru psychologia kliniczna nadawane będą osobom posiadającym tytuł specjalisty psychologii klinicznej.
8. Wszędzie tam, gdzie obszar certyfikacyjny EBP włącza w swój zakres obowiązujące dotychczas procedury i systemy kwalifikacyjne obowiązujące w Towarzystwie w chwili uchwalenia niniejszego dokumentu osoby posiadające odpowiednie certyfikaty II (lub III) stopnia uważa się za posiadające adekwatne certyfikaty EBP.

XII. Współpraca z innymi organizacjami

Przewiduje się możliwość podjęcia współpracy Polskiego Towarzystwa Psychologicznego z innymi naukowymi stowarzyszeniami zrzeszającymi psychologów (w szczególności określających jako pole swojego zainteresowania szczegółowe dyscypliny psychologii stosowanej) w celu wspólnego kształtowania systemu certyfikacji, lub tworzenia certyfikacji wspólnych dla stron takiej współpracy. Współpraca taka określona powinna być w ramach odrębnej umowy zawartej przez Zarząd Główny PTP z właściwym organem reprezentującym stowarzyszenie, z którym nawiązywana jest współpraca

XIII. Obszary do dalszej pracy

W toku dalszych prac i w celu uspołnienienia i uzupełnienia systemu certyfikacji i rekomendacji przewiduje się zmiany dotyczące:

1. Wprowadzenia certyfikacji w zakresie psychoterapii dzieci i młodzieży
2. Wypracowanie zasad umożliwiających włączenie certyfikacji psychologów sportu do systemu EBP
3. Zmiany w zakresie systemu rekomendacji osób fizycznych oraz ośrodków i placówek w tym włączenia rekomendacji trenerskich do systemu EBP
4. Przeprowadzenie w czasie Etapu II z członkami i oddziałami PTP konsultacji dotyczących potrzeby wprowadzenia dodatkowych obszarów certyfikacji
5. Podjęcie decyzji i wdrożenie rozwiązań związanych z funkcjonowaniem certyfikatu superwizora psychologii klinicznej dziecka, certyfikatu socjoterapeuty, certyfikatu na prowadzenie badań osób ubiegających się o pozwolenie na broń

XIV. Uzyskiwanie przez osoby posiadające dotychczasowe certyfikaty i uznawalność certyfikatów

Osoby posiadające certyfikaty Polskiego Towarzystwa Psychologicznego będą miały uproszczoną możliwość uzyskiwania certyfikatów w obszarze EBP spójnych z ich dotychczasowym obszarem certyfikacji. Zasady uproszczone obejmują w szczególności weryfikację w zakresie spełniania wymogów EBP i zostaną (jeśli wystąpi taka konieczność) dookreślone dla każdego obszaru niezależnie